

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2^{αν} ΣΕΛ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ»

«Τὸ Ζήτημα τῆς υποχρεωτικότητας καὶ τοῦ χαρακτῆρα τοῦ Μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς 115/2012 ἀπόφασης τοῦ Διοικητικοῦ Ἐφετείου Χανίων»

(2ov)
Γ. ΕΠΙΚΑΝΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

Τὸ Δικαστήριο ἐπαλεῖται τὴν ἰσχύουσα σχετικὴ νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (στὸ ἐξῆς: Σ.Ε.). Μεταξὺ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἀξίζει νὰ ἐπισημανθοῦν:

1. Ἡ ἀπόφασις Σ.Ε. 2281/2001⁸, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, μὲ τὴν ὁποία προστατεύεται προ- ἐκόντως τὸ ἐνδιαιτετο φρόνημα τοῦ ἀτόμου ἀναφορικὰ μὲ τὸ Θεοὶ ἀπὸ κάθε κρατικὴ ἐπεμβα- σι, περιλαμβάνει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀτόμου νὰ μὴ ἀπο- καλύπτει τὸ θρησκεύμα ποὺ ἀκο- λουθεῖ ἢ τὶς θρησκευτικὲς ἐν γένει πεποιθήσεις του. Κανένας δὲν μπο- ρεῖ νὰ ἐξαναγκαστῇ μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο νὰ ἀποκαλύψει εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως τὸ θρησκευ- μα ἢ τὶς θρησκευτικὲς ἐν γένει πε- ποιθήσεις του, υποχρεούμενος σὲ προέξεις ἢ παραλείψεις ἀπὸ τὴς ὁποῖες θὰ τεκμαίρεται ἡ ὑπαρξὴ ἢ ἡ ἀνυπαρξία του. Καὶ καμιά κρατικὴ ἀρχὴ ἢ κρατικὸ ὄργανο δὲν ἐπιτρέ- πεται νὰ ἐπεμβαίνει στὸν ἀπαρβια- στο, κατὰ τὸ 2, χώρο αὐτοῦ τῆς συν- ειδήσεως τοῦ ἀτόμου καὶ νὰ ἀναζητῇ τὸ θρησκευτικὸ τοῦ φρόνημα, πολὺ δὲ περισσότερο νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἐξευτερίκευσή τὸν ὅποιον πεποιθί- σουν τοῦ ἀτόμου ἀναφορικὰ μὲ τὸ Θεο.

2. Ἡ ἀπόφασις Σ.Ε. 2176/1998⁹, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία μεταξὺ τῶν

σκοπῶν τῆς σχολικῆς παιδείας εἶναι καὶ ἡ «ἀναπτύξη», σὲ τουλάχιστον ἐπαρκὴ βαθμὸ, τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν, σύμφω- να μὲ τὶς ἀρχές τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ δόγματος. Ἡ διδα- σκαλία τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανι- κοῦ δόγματος εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, ὑποχρεωτικὴ. Ἐπίσης ὑποχρεωτικὴ εἶναι καὶ ἡ παρακολούθησι ἀπὸ τούτς μαθητῆς, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν στὴν Ὁρθόδοξη Ἀνατολικὴ Ἐκκλη-

οῦ, ἀποσπῶντες μορφῆς σχολικὴ κύ- ρωσι. Ἡ ἐν λόγω δήλωσι δὲν ἀντι- βαίνει στὸ ἀρθρο 13 Σ., διότι δὲν ἀποτελεῖ μέσο διώξεως τοῦ μαθητῆ λόγω τῶν διαφορητικῶν, ἐνδεχο- μένως, θρησκευτικῶν τῶν πεποιθί- σεων, ἀλλὰ ὁλως ἀντιθέτως ἀπο- βλέπει στὴ διευκόλυνσι τοῦ μα-θητῆ νὰ ἀπολαύσει ἀνεμπόδιστα τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς τοῦ συνειδήσεως.

Δ. ΕΠΙΚΑΝΗΣ
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΔΔΑ

Τὸ Δικαστήριον τεκμηριώνει τὶς ἐρμηνευτικὰς τὸν παραδοχῆς μὲ τὴν πρόσθετη ἐπίκλησι τῆς σχε- τικῆς νομολογίας τοῦ Ἑνωματικοῦ Δικαστηρίου Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου (στὸ ἐξῆς: ΕΔΔΑ)". Ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΔΑ ὅτις ὁποῖες παραβῆται ἡ ἀπόφασις ἰδι- αίτερο ἐνδιαιφέρων παρουσιάζουν οἱ παρακάτω:

1. Ἡ ἀπόφασις «*Gijzelak* κατὰ *Πο- λωνίας*» τῆς 15ης Ἰουνίου 2010¹⁰: Στὴν ὑπόθεσι αὕτὴ τὸ ΕΔΔΑ ἐπιση- μανεῖ ὅτι ἀναγεται στὸ ἐθνικὸ πε- ριθώριον ἐκτίμησι, ποὺ ἀναγνωρί- ζεται στὰ κράτη, κατὰ τὸ ἀρθρο 2 τοῦ Πρώτου Πρόσθετου Πρωτο- κόλλου, νὰ ἀποφασίσουν ἀν θὰ εἰσάγουν τὸ ΜτΘ στὰ Δημόσια Σχο- λεία καὶ ποῖο εἰδικότερο σύστημα θὰ υιοθετήσουν. Μὲ ἄλλες λέξεις, κάθε κράτος δικαιούται ἐλεύθερα νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ὑπαρξή, τὴν υπο- χρεωτικότητα, τὸ χαρακτῆρα καὶ ἐν γένει παραμέτρους τοῦ κα- θεστῶτος τοῦ ΜτΘ.

2. Ἡ ἀπόφασις «*Folgero* κατὰ *Νορ- βηγίας*», τῆς 29ης Ἰουνίου 2007¹¹: Στὴν ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρονουσα αὕτὴ ὑπόθεσι τὸ ΕΔΔΑ, ἀφοῦ ἐξε- θεσε τὴ σχετικὴ μὲ τὴν ἐρμηνεία τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Πρώτου Προσθ- ἐτου Πρωτοκόλλου νομολογία τοῦ, προέβη μεταξὺ ἄλλων στὴν ἐξῆς κρίσι: Ἀφενὸς ἡ ποσοτικὴ ὑπορχὴ τῆς διδασκαλίας τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας στὸ σχολικὸ πρόγραμμα δὲ συνιστᾷ ἀπὸ μόνῃ τὴν παραβία- σι τῆς διάταξης, ἐνῶσει καὶ τῆς ση- μασίας τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν ἱστορία καὶ τὴν παράδοσι τῆς χώρας. Ἀφετέρου, ἡ μεγάλῃ ποσοτικὴ ὑπορχὴ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ θέσι στὸχων, ὅπως ἡ χριστιανικὴ καὶ ἡθικὴ ἀνατροφὴ τῶν μαθητῶν καὶ ἡ ἀπόκτησι βαθιάς γνώσεως τῆς χρι- στιανικῆς μὴν ὁρθοσκείας, σὲ ἀντί- θεσι μὲ τὶς ἄλλες θρησκείας καὶ φι- λосоφικά ρεύματα, μπορεῖ νὰ μὴ συνιστᾷ παραβίασι τῆς διάταξης, ἐφόσον προβλέπεται ἱκανοποιητικὸ σύστημα ἐξαίρεσις τῶν μαθητῶν μὲ διαφορετικὲς θρησκευτικὲς πε- ποιθήσεις ἀπὸ τὸ ἐπιμαχο μάθημα.

3. Ἡ ἀπόφασις «*Lauiis* κατὰ *Ἰτα- λίας*», τῆς 18ης Μαρτίου 2011¹²: Πρόκειται γιὰ μία ἀπὸ τὰ ποὺ ση- μαντικὲς ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΔΑ σὲ θέματα θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Στὴν ὑπόθεσι αὕτὴ τὸ Δικαστήριον σὲ μεζίκονα σύνθεσι, ἀνατρέποντας προγενέστερη ἀντίθετὴ ἀπόφασι Τμηματός του, ἐκρίνε ἀμετάκλητα ὅτι ἡ ἐκθέσι τοῦ συμβόλου τοῦ Ἑσταυρωμένου, τὸ ὁποῖο παραπέμ- πει εὐθέως στὸ Χριστιανισμὸ, στίς δημόσιες σχολικὲς αἰθούσες δίνει μὲν στὴν πλειοψηφικὴ Ἐκκλησίαν τῆς χώρας μία «ὑπερισχύουσα πα- ροῦσις στὸ σχολικὸ περιβάλλον», «αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ ὥστόσο γιὰ νὰ χα- ρακτηριστῇ ὡς μία προστάθεια κα- τήχησις ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ κρά- τος».

Σημειώσεις:

8. Ἀρμ. 2001.1133 = Ἑλλ.Δνη 2001.959. Βλ. καὶ Σ.Ε. 582/2011, ΝοΒ 2011.797. 9. ΝοΒ 1999.139. 10. ΝοΒ 1995.925 = Ἀρμ. 1995.565 = Ἀρμ.Ν 1995.349 = ΤοΣ 1996.506. 11. Ἡ ἀπό- φασις ἐπαλεῖται τὴν ὑπόθεσις τοῦ ΕΔΔΑ: «*Lauiis* κατὰ Ἰταλίας» τῆς 18ης Μαρτίου 2011, «*Gijzelak* κατὰ *Πολω- νίας*» τῆς 15ης Ἰουνίου 2010, «*Folgero* and Others κατὰ *Νορβηγίας*» τῆς 29ης Ἰουνίου 2007, «*Kjeldsen, Busk, Madsen* καὶ *Pedersen* κατὰ *Δανίας*», τῆς 7ης Δε- κ. 1976, «*Hassan* καὶ *Eylem Zengin* κατὰ *Τουρκίας*» τῆς 9ης Ἰανουαρίου 2008, «*Βαλοάσιμς* καὶ λοιποὶ κατὰ Ἑλλά- δα», «*Bernard* and others κατὰ *Λουξεμ- βούργου*» τῆς 8ης Ἰουνίου 1993, «*Κοκ- κανάκις* κατὰ Ἑλλάδος» τῆς 25ης Μαΐου 1993. Γιὰ τὸ πλῆρες κείμενο τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων βλ. ἱστοσελίδα τοῦ ΕΔΔΑ <http://www.echr.coe.int> στὸ μηχανισμὸ ἀναζήτησις *hucos* (προσπε- λᾶσσις 03.03.2013). 12. Βλ. ἱστοσελίδα τοῦ ΕΔΔΑ <http://www.echr.coe.int> στὸ μηχανισμὸ ἀναζήτησις *hucos* (προσπε- λᾶσσις 03.03.2013). 13. Βλ. ἱστοσελίδα τοῦ ΕΔΔΑ <http://www.echr.coe.int> στὸ μηχανισμὸ ἀναζήτησις *hucos* (προσπε- λᾶσσις 03.03.2013). 14. Βλ. ἱστοσελίδα ΕΔΔΑ: <http://www.echr.coe.int> στὸ μηχανισμὸ ἀναζήτησις *hucos* (προσπε- λᾶσσις 03.03.2013). Βλ. καὶ ἐλληνικὴ μετάφρασις τῆς ἀποφάσεως στὴν ἱστοσελί- δα τοῦ ΝΣΚ: <http://www.nsk.gov.gr> (προσπελᾶσσις 03.03.2013).

Πὼς νὰ ἀρέσωμεν εἰς τὸν Θεόν

Ὁ **Ἀπ. Παῦλος** μᾶς συμβουλεύει: «Περιπατήσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πάντας ἀρέσκεια, ἐν παντί ἔργῳ ἀγαθῷ, καρποφο- ρούντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσι τοῦ Θεοῦ» (Κολ. α' 10). Δηλαδή μὲ λίγα λόγια: Νά ζῆτε ὅπως ἀξίζει στὸν Κύριο καὶ νὰ ἀρε- σετε σὲ αὐτὸν σὲ ὅλα, ὥστε νὰ προσδεύετε στὴν ἐπίγνωσι τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ **Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος** λέγει: «Ἀδελφοί μου, εἴμαστε ἔμπροσ τι πνευματικῶν. Μοιάζουμε μὲ τοὺς ἔμπροσ αὐτῆς τῆς ζωῆς, οἱ ὁποῖοι καὶδὲ ἡμέρα βλέπουν ἂν ἔχουν κέρδος ἢ ζημία. Καὶ ἂν δοῦν ὅτι ἔχουν ζημία κοιτοῦν πὼς θὰ τὴν διορθώσουν.

Τὸ ἴδιον πρέπει καὶ ἐσὺ, ἀγαπητέ μου, νὰ κάνης. Κάδε ἡμέρα, πρῶτὸ καὶ ὀρθρὸν, πρέπει νὰ κοιτάς πὼς διαδίδῃ ἡ ἔμπροσ σου δρασι- τήριότητά. Τὸ ὁρθρὸ νὰ κάνης κατανυκτικὴ αὐτοσυγκέντρωσι καὶ πε- ρισυλλογῇ, νὰ σκέπτεσαι καὶ νὰ συνομιλῇς εἰλικρινὰ μὲ τὸν ἐαυτὸν σου καὶ νὰ λές. Μήπως σὲ κάποια στιγμὴ θυμωσα τὸν Θεό; Μήπως ἔπεσα σὲ ἀργολογία; Μήπως εἶπα κανένα κακὸ σὲ κάποιον; Μή- πως, ὅταν τὰ χεῖλιά μου ἐψάλλαν ὕμνους στὸν Θεό, ὁ πῶς ἔτρεχε σὲ κοσμικὲς μεταιώτητες; Μήπως μὲ ἐνόησαν σαρκικὴ ἐπιθυμία καὶ τὴν δέχτηκα μὲ εὐχαρίστησι; Μήπως μὲ ἀπορροήσαν οἱ σωματι- κές φροντίδες καὶ ἐγκατέλειψα τὴν μνημὴ Θεοῦ;».

* * *

Ἐπίσης **ὁ Ὅσιος Μαρτίνος** (12 Νοεμβρίου) μᾶς δίδει ἓνα ὠραῖο παράδειγμα πὼς νὰ ἀρέσουμε στὸν Θεό.

Κάποια ἡμέρα ὁ Ὅσιος Μαρτίνος βλέπει μίαν γυναῖκα στολισμένη καὶ ἀρωματισμένη νὰ στέκεται χωρὶς ντροπὴ στὸν δρόμο καὶ νὰ προ- καλῇ τοὺς ἄνδρες. Τότε δάκρυσε καὶ εἶπε: «Ἐάν αὐτὴ τὴ πόρνη στο- λίζεται τόσο πολὺ σὰν νύμφη, γιὰ νὰ προκαλέσῃ τοὺς ἄνδρες καὶ νὰ τοὺς παρασύρῃ στὴν κόλπισι, καὶ νὰ ἀρέσι στὸν διάβολο, ἔμεις πό- σο πρέπει νὰ στολιζόμεναι τὶς ψυχῆς μας μὲ τὶς ἀρετῆς, γιὰ νὰ ἀρέ- σουμε στὸν Νυμφίον ἡμοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ νὰ πᾶμε στοὺς ἁμαρτα- νίωνων νυμφῶνες καὶ νὰ συμβασιλεύσουμε μαζὶ τὸν αἰῶνα».

Ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Ὁσίου ἡ πόρνη γυναῖκα μὲ τὴν Χάρη τοῦ Κυρίου ἦλθε σὲ κατανύξι, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἁγίου καὶ μὲ καυτὰ δάκρυα τοῦ εἶπε: «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, μὴ μὲ ἀφήσις τὴν πανό- θλια καὶ ταλαιπώρη, στὸ δόρυδρο τὸν ἁμαρτιῶν μου, ἀλλὰ ἐγὼ ἢ ἀνάξια καὶ καταφορτωμένη ἀπὸ ἓνα πλῆθος ἁμαρτιῶν σὲ παρα- καλῶ, λυτήσου με τὴν ἁμαρτωλὴ καὶ ἀπελπισμένη καὶ σῶσε με».

Συγκλονισμένος ὁ Ἅγιος καθὼς καὶ ἡ συνοδεία του ἀπὸ τὴν με- τάνοια αὐτῆς τῆς γυναίκας, τὴν σήκωσε ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ τῆς εἶπε μὲ πατρικὰ λόγια: «Ἐγε δάρρος καὶ μὴ ἀπελπίζεσαι. Διότι ὁ φιλάν-θρωπος καὶ ἐλεῆμων Θεὸς συγχωρεῖ τοὺς μετανοούντες καὶ ἔμεις θὰ προσευχηθῶμε γιὰ τὴν σωτηρία σου. Μόνον ἐσὺ μετανόησε μὲ ὅλη τὴν ψυχὴ σου καὶ τὴν καρδιά σου καὶ ὁ πολυεισπλάγχχνος Θε-ὸς θὰ σὲ δεχθῇ ὅπως τὸν ἄσωτο υἱό, θὰ σοὺ γιὰτρέψῃ ὅλες τὶς πλη- γές τῆς ψυχῆς σου σὰν ἱατρός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας».

Καὶ πράγματι ἦταν τόση μεγάλη ἡ πρόδοσι αὐτῆς τῆς γυναίκας, ποὺ μοίρασε ὅλη τὴν περιουσία τῆς στοὺς φτωχοὺς καὶ κλείστικε σὲ *Μοναστήρι*. Ἐκεῖ φόρεσε σάκκο καὶ γονατιστὴ μὲ καυτὰ δάκρυα ζη- τοῦσε τὴν συγχώρησι ἀπὸ τὸν Θεό.

Τόση ἦταν ἡ μετάνοια τῆς μακαρίαις Ζωῆς, διότι ἔτσι ἦταν τὸ ὄνο- μά της, ποὺ ὁ πολυεισπλάγχχνος Κύριος τῆς δώρησε καὶ τὴν χάρι τῶν ἱαμάτων καὶ γιάτρεψε πολλοὺς ἀσθενεῖς.

* * *

Ρώτησε κάποιος τὸν **Μέγα Ἀντώνιο**:

«Τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ εἶμαι ἀρεστός στὸν Θεό;».

Καὶ ὁ Μέγας Ἀντώνιος τοῦ εἶπε:

«Ὅπου πηγαίνεις, νὰ ἔχης πάντα τὸν Θεό μπροστὰ στὰ μάτια σου. Καὶ ὅ, τι κάνεις ἢ λέγεις νὰ εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν Ἁγία Γραφή».

ΚΥΡΙΑΚΗ + ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ + ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ

Γιατί δὲν νηστεύεις;

Γιατί δὲν νηστεύεις;

Τιμάτια 1,70€

Βιβλιοπωλεῖον «**ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΤΥΠΟΥ**»
Κάνιγγος 10, σ' ὁροφ. 106 77 Ἀθήναι,
Τηλ. 210-38 16 206 ΤΕΛΕΦΑΞ 210-38 28 518

Γιατί δὲν νηστεύεις;

Ὁ αἰόδιμος Γέρον π. Χαρά- λαμπος Δ. Βασιλόπουλος ἔχει γράψῃ καὶ ἓνα μικρὸ βι- βλιαράκι μὲ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, ποὺ κυκλοφορεῖται ἀπὸ τὰς Ἐκδόσεις τοῦ «Ὁρ- θόδοξου Τύπου». Εἰς αὐτὸ ἐξετάζει συντόμως διὰ παρα- θεωρεῖται ἡ ἐντολή τῆς νη- στείας καὶ τονίζει τὶς ὠφέλειες τῆς νηστείας, τὴν ἀνάγκην νὰ νηστεύουν οἱ χριστιανοὶ καὶ πὼς πρέπει νὰ γίνεται ἡ νη- στεία, διὰ νὰ εἶναι θεάρεστος.

Τιμάτια 1,70€

Βιβλιοπωλεῖον «**ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΤΥΠΟΥ**»
Κάνιγγος 10, σ' ὁροφ. 106 77 Ἀθήναι,
Τηλ. 210-38 16 206 ΤΕΛΕΦΑΞ 210-38 28 518

ὉΘΕΟΔΟΣΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ † ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ
30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014
Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. δ' 9-16
Εὐαγγέλιον: Ἰωάν. α' 35-52
Ἦχος: πλ. δ'· — Ὑμῶνις: Γ΄
ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

«Εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν»

Στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιον ἔχουμε τὴν κλήσι τῶν πρώτων μα-θητῶν τοῦ Κυρίου. Μετὰ τὴν βάπτισι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν Ἰωάννη τὸν Πρόδρομο, φανερῶνεται πλῆον ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀνεμεινόμενος Μεσσίας. Αὕτη τὴν ἀποκάλυψιν κάνει ὁ Πρό-δρομος σὲ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του, οἱ ὁποῖοι ἀμέσως ἀποφα- σίζουν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν Κύριον. Ἀνάμεσα σὲ αὐτοὺς τοὺς δύο ποὺ δέχονται τὴν κλήσι εἶναι καὶ ὁ πρῶτος μαθητῆς καὶ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας, τὸν ὁποῖο τὴν μνημην σήμερον εορτάζει ἡ Ἐκκλησία.

Οἱ δύο αὐτοὶ μαθητῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἀκολουθοῦν τὸν Κύριον. Τὸν ἀναγνωρίζουν ὡς Διδάσκαλον, καὶ ὅταν ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τοὺς καλεῖ νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν, τὸν ἀναγνωρίζουν καὶ ὡς Μεσσία.

Ἡ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ οὐσιαστικῶς διακρίνεται σὲ δύο τμήματα μὲ ἐπαναλαμβανόμενο θέμα. Στὸ πρῶτο, ὁ Ἀνδρέ-ας ἀκολουθεῖ τὸν Χριστὸ καὶ, ἀφοῦ ἐπέσιθῃ ὅτι Αὐτὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, πλησιάζει τὸν ἀδελφὸ τοῦ Σίμωνα Πέτρο καὶ τοῦ ὁμο- λογεῖ ὅτι «εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν». Στὸ δεύτερο τμήμα, ὁ Φί- λιππος ἀνταποκρίνεται στὸ κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ νὰ Τὸν ἀκο- λουθήσῃ καὶ πιστεύει σὲ Αὐτὸν ὡς Μεσσία, εὐρίσκει δὲ ἀμέσως τὸν Ναθαναὴλ καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἴδια φράσι, ποὺ εἶπε ὁ Ἀνδρέας στὸν Πέτρο: «εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν».

Καὶ στίς δύο περικοπὲς εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἡ ὁμολογία πίστεως στὴν μεσσιανικότητα τοῦ Χριστοῦ προϋποθέτει ἰδιαν προσωπικὴ ἐμπειρία καὶ βιωματικὴ γνωριμία μὲ τὸν Χριστὸ. Στὸ ἐρώτημα τοῦ πρωτοκλήτου Ἀνδρέου «ποῦ μένεις;», ὁ Κύριος ἀπαντᾷ μὲ τὴν πρόσκλησι «ἔρχεσθε καὶ ἴδετε». Στὴν φανέρω- σι τοῦ Φιλίππου στὸν Ναθαναὴλ δὲ ἡμερ τὸν Μεσσία, καὶ παρὰ τὶς ἐπιφυλάξεις τοῦ Ναθαναὴλ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἴδια πρό- κλησι: «ἔρχου καὶ ἴδε».

Ἔτσι, ἡ προσωπικὴ ἐπαφή καὶ γνωριμία μὲ τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ οδηγεῖ σὲ ὁμολογία πίστεως. Πρῶτος ὁ Ἀνδρέας τὸν ἀναγνωρίζει ὡς Μεσσία, καὶ ἀμέσως μετὰ ἔχουμε τὴν ἐξ ἴσου μεγαλειώδη ὁμολογία τοῦ Ναθαναὴλ, ὁ ὁποῖος κατόπιν προ- σκλησεως τοῦ Φιλίππου καὶ παρὰ τὶς ἀρχικῆς τὸν ἐπιφυλάξεις, συναντᾷ τὸν Κύριο καὶ ἀναφωνεῖ: «οὐ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ βα- σιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ». Ὁ Ναθαναὴλ ἦταν ἓνας εὐλαβὴς Ἰσραηλί-της, ποὺ μελετοῦσε τὶς Γραφές καὶ ἐγνώριζε τὶς μεσσιανικὲς προφητείες. Ὁ Χριστὸς δέχεται τὴν ὁμολογία του, καὶ ἐπὶ πλέ- ον τοῦ ἀποκαλύπτει ὅτι στὸ μέλλον «μεῖζω τούτων ὄψεαι». Καὶ πράγματι ὁ Ναθαναὴλ, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ μαθητῆς καὶ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ θὰ ζήσουν τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, τὴν Ἀνάστασι καὶ τὴν Ἀνάληψι. Ἡ ἴδια ὑπόσχεσι τοῦ Κυρίου ἔχει ἐφαρμογή καὶ σὲ ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς, ποὺ ὄντως μέσα στὴν Ἐκκλησία βιώνουμε πλούσιες τὶς εὐλογίες καὶ εὐεργεσίες τοῦ Θεοῦ στὴν ζωὴ μας.

Ἡ ὁμολογία τόσοι τοῦ Ἀνδρέου ὅσον καὶ τοῦ Ναθαναὴλ γιὰ τὸν Ἰησοῦ εἶναι σημαντικὴ, διότι τὸ θεμέλιο τῆς χριστιανικῆς πί- στεως εἶναι ἡ ὁμολογία τῆς θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος ἐπαινεῖ τὴν γνήσια καὶ ἀδολὴ ὁμολογία τοῦ Ναθαναὴλ. Εἶναι σημαντικὸ νὰ ἔχουμε τὴν ὀρθὴ πίστι γιὰ τὸ θε- ανδρικό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ὅλες οἱ μεγάλες αἰρέ- σεις ποὺ ταλάνισαν τὴν Ἐκκλησία ἐξέσπασαν γιὰ λόγους χρι- στολογικoύς.

Ἐνα σημεῖο ποὺ ἀξίζει νὰ προσέξουμε εἶναι ὅτι ἡ ὁμολογία τοῦ Ναθαναὴλ ἀκολουθεῖ τὴν πρόσκλησι τοῦ Φιλίππου «ἔρχου καὶ ἴδε». Ὁ Ναθαναὴλ γνωρίζει πρῶτα τὸν Κύριο καὶ μετὰ ὁμο- λογεῖ τὴν θεότητά Του. Αὐτὸ ἔχει ἰδιαιτέρη σημασία γιὰ ἡμᾶς τῶς ὀρθοδόξους. Ἡ πίστι μας εἶναι βίωμα καὶ ἐμπειρία, γνω- ριμία καὶ γνώσι τοῦ Θεοῦ μέσα ἀπὸ τὴν λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ μυστήρια τῆς πί- στες, στὰ ὁποῖα ἐπιδιώκει καὶ ἡμᾶς. Ὅταν εἴμαστε συνδε- δεμένοι μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔχουμε βίωμα πνευματικὸ καὶ λα- τρευτικὸ, ζοῦμε ὄντως ὀρθόδοξο βίο.

Ἡ πίστι μας στὸν Χριστὸ δὲν ἀπαιτεῖ πληθώρα λόγων καὶ λο- γικῶν ἀποδείξεων. Ἀρκεῖ ἡμῖς νὰ ἔχουμε τὴν ἴδια ἀδολὴ καρ- δία, ποὺ εἶχαν οἱ πρῶτοι μαθητῆς καὶ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἴδιο πόθο νὰ μελετοῦμε τὶς Γραφές, τὴν ἴδια ἐπιθυμία νὰ συναντήσουμε τὸν Μεσσία καὶ νὰ Τὸν ἀκολουθήσουμε. Ἰσως αὐτὸ ποὺ μπορεῖ νὰ ἀκούεταί ἀπὸ, στὴν σημερινὴ ἐποχὴ μὴ νὰ εἶναι καὶ τὸ δυσκολώτερο, καθὼς μᾶς λείπει αὕτὴ ἡ ἐπιθυ- μιά, ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα νὰ γνωρίσουμε τὸν Χριστὸ, μᾶς λείπει ἡ ἐμπειρία τῆς πίστεως καὶ τὸ χριστιανικὸ βίωμα, ὥστε πολλῶν ἡ πίστι νὰ εἶναι γενικὴ, θεωρητικὴ, ἀναμικτή. Ὁ Κύριος ἀπὸ ἡμᾶς ἀπαιτεῖ καρδιές ποὺ νὰ φλέγονται ἀπὸ τὴν ἀγάπῃ Του. Τότε καὶ ἡμῖς θὰ μπορούμε νὰ πούμε μαζὶ μὲ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο «τί ἡμῖς χωρίζοι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ;» (Ρωμ. γ' 35). Ὅταν ὄντως ἔχουμε βρεῖ τὸν Χριστὸ, τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξα- ναγκάσει νὰ Τὸν ἀφήσουμε.

Ἀς διαφυλάξουμε τὴν πίστι ποὺ μᾶς παρέδωσαν οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ὡς πολῡτιμο πνευματικὸ θησαυρὸ, τὸν ὁποῖον καὶ ἡμῖς σήμερα ὀφείλουμε νὰ διατηρήσουμε καθαρὸ καὶ ἀνο- θέυτο ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, ποὺ ὅλα τὰ ἰσο- πεδώνει καὶ ὅλα τὰ ἀναμειγνύει σὲ ἓνα ἀπίστε

ΝΕΟΝ ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΟΣΧΑΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΦΑΝΑΡΙΟΝ: ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ «ΠΑΠΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ»

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

υπουργός εξωτερικών κ. Βενιζέλος εις δηλώσεις του ώμλησεν διά την επίσκεψιν τού Πάπα εις την Τουρκίαν (όταν θά ευρίσκαται καί ὁ ἴδιος εἰς τήν γείτονα) ἀποκλῶν τόν Πάπαν «Αὐτοῦ Ἀγιοῦτι...» καί «Ἀρχηγόν τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ». Τό δέ Φανάριον θά ἐνισχύσῃ τήν εἰκόνα τῆς Τουρκίας, ὡς μετριοπαθοῦς Μουσουλμανικῆς δυνάμεως. Καί ὁ Πάπας, ὁ ὁποῖος θά ἀπευθύνῃ μηνύματα εἰρήνης καί διά τῶν συμφορησάντων δέ προσπαθῆναι νά πείσῃ τήν Παγκόσμιον Κοινωνίαν Γυνώμην καί τῷ Μουσουλμανικῷ κόσμῳ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μέ τοὺς ἀκράϊους ἰσλαμιστάς· Τζιχαντιστάς. Αἱ θέσεις τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας διατυπώνονται εἰς μίαν περίοδον, κατά τήν ὁποῖαν ἡ κρίσις εἰς τήν Οὐκρανίαν λαμβάνει ἀνεξέλεγκτους διαστάσεις μέ τῷ Πατριαρχεῖον νά καταγγέλλῃ συνεχῶς τοὺς Οὐνίτας (ἴητοι τὸ Βατικανόν) ὡς υπεύθυνους, μαζί μέ ἄλλους πλανητικούς (ζαιεντολόγους), διά τήν πολυμύρονον κρίσιν. Εἶναι πλέον φανερόν ὅτι: (1ον) τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ρωσίας δέν θά κἀνῃ ἀποδεκτὰς ἐνδεχομένας συμφωνίας μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ καί τοῦ Αἰρεσιάρχου Πάπα κ. Φραγκίσκου, διά τήν ἀλλοίωσιν τοῦ Συνδικτικοῦ Πολιτεύματος καί τήν ἀναγνώρισιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ ὡς «Πάπα τῆς Ανατολῆς». 2ον) Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας, ἐάν ἐπιμελῇ τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον εἰς τὰς θέσεις του περὶ «Πάπα τῆς Ανατολῆς», εἶναι ἀποφασισμένον «νά τινάξῃ εἰς τὸν ἀέραν» τήν Πανορθόδοξον Σύνοδον τοῦ 2016. (Ἡ Ἐκκλησία τῆς Μόσχας ἔχει συμμαχίους εἰς τήν πολιτικὴν τῆς ὁλας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τοῦ Σλαβικοῦ τόξου, μὲ ἐξαιρέσιν τῆν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας - καί τὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιохίας καί Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικής).

Ἄλλωθεν ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ὅταν ὠμίει εἰς τοὺς Προκαθημένους τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί τὸ Φανάριον, δέν εἶχεν ἀποκλείσει τὸ ἐνδεχόμενον νά μὴ συγκληθῇ τελικῶς ἡ Πανορθόδοξον Σύνοδος. Τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας, ὡμς ἀπαντᾷ διά τῶν θέσεων του καί εἰς τὸν Πάπαν κ. Φραγκίσκον, ὁ ὁποῖος ἐδῆλως προσφάτως ὅτι ἡ Ὀρθοδοξία ὡς Ἐκκλησία εἶναι ἀσθενής (Ἰδε τὸ πρωτοσέλιδον κυρίου ἔμματος τοῦ «Ο.Τ.» τοῦ προηγούμενου φύλλου) καί δι μεταβαίνει εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ, διά νά «ἐξερπασθοῖν» τὰ ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται διά τὴν πρῶθισιν τῶν θεολογικῶν Διαλόγων Παπικῶν καί Ὀρθοδόξων μέ σκοπόν τὴν ψευδένωσιν. Οὕτε ὁ Πάπας, τὸν ὁποῖον προωθοῦν διά Παγκόσμιον θρησκευτικὸν γῆγρην οὕτε τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον καταφρονεῖ τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας, ἀναγνωρίζουν ὅτι ὅλαι αἱ «Ἐκκλησίαι» τῶν ἐτεροδόξων σάκων καί ἔχουν Ἀποστολικὴν Διαδοχὴν, δημηκρίθησαν ποία εἶναι τὰ «ἐμπόδια». Ὁφείλουον ὡμς νά γνωρίζουν ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Ὀρθοδόξων (καί τῶν Ἑλλήνων) δέν θά ἀνεχθοῦν τὴν ψευδένωσιν, ἀν προηγούμενως δέν παρητιθῇ ἀπὸ ὁλας τὰς αἰρέσεις καί τὰς κακοδοξίας τοῦ οἰ αἰρεσιάρχου Πάπας καί ὁ Παπισμός. Ἄς μελετήσωμεν τὰ γεγονότα, ὅταν ἐπεχειρήσαν τὴν ψευδένωσιν εἰς τὴν φερράραν τῆς φλωρεντίας, τὴν ὁποῖαν ἐματώωσεν ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγέ-

νικός καί ὁ πιστός Ὁρθόδοξος λαός. Σήμερον ποὺ ἡ Ἑλλάς διέρχεται παροῖσιαν καταστάσιν μέ ἐκείνην τὸν διαλυμένον καί παρηκμασμένον Βυζάντιον, τὸ ἀθηνωτικὸν μῆτωπον εἶναι πολλαπλάσιως μεγαλύτερον ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε πρὸ τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου καί τὰ ἀποτελέσματα θά εἶναι ὀδυνηρά, ἀφοῦ ἡ ἰαοδή-ποτε ἀπόφασίς του περὶ ψευδένωσεως δέν θά γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τὸν ἐντίμου κλήρον καί τῆς μεγάλῃς πλειοψηφίας τῶν Ἱεραρχῶν ἡ καί τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱερραρχίας καί τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Αἱ δηλώσεις

Παραθέτομεν κατωτέρω τὰς ἀποκαλυπτικὰς δηλώσεις τοῦ «ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν» τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, Μητροπολίτου Βολοκολάμσκ κ. Ἰλαρίωνος, ὡς τὰς μετέφερεν εἰς τὸ «Ἀγιοεπίτικον Βήμα» ὁ στενός συνεργάτης του κ. Ἐμμανουήλ Χατζηγιαννής. Αἱ δηλώσεις ἔχουν ὡς ἀκούλουθας:

«Στὸ ἀλέγον ζήτημα τοῦ "πρωτείου" ἐπανερχεται ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ἰλαρίωνας σέ ὁμίλια του στὴν Ὀρθόδοξὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου στὶς 8 Νοεμβρίου, λίγες μὲλις ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴ νέα συνάντησιν τοῦ Φαναρίου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ-Πάπα, ἀνέλαυσε τὶς ρωσικὰς θέσεις σχετικὰ μὲ τὸ θέμα.

Στὸ ἐπῆκετρον τῆς ὁμίλιας του βρέθηκε ἡ διακήρυξις τῆς Ραβέννας (σ.σ. δὲν ἔχει ἐγκριθεὶ ἀπὸ τὴν ρωσικὴν πλειερά, τὴν ὁποῖα χαρακτηρίσσε ἀμφιλεγόμενη καί σημείωσε πὺς κάποια μέρη τῆς εἶναι παραπληκτικὰ γιὰ τὸν ἀναγνώστη, ἐπειδὴ δέν γίνεται καμία ἀναφορά σχετικὰ μέ τὶς διαφορὰς στὴν ἐκκλησιολογία μεταξὺ Ὀρθοδόξων καί Καθολικῶν.

Τὸ κείμενον τῆς Ραβέννης

Σύμφωνα μέ τὸν Πρόεδρο τοῦ ΤΕΕΣ τὸν κείμενον τῆς Ραβέννας ἀναφέρεται εἰς «ἡ ὑπεροχὴ καί ἡ συλλογικότητα εἶναι ἀλληλένδετες», ἐνῶ γίνεται ἀναφορά σὲ "τρία ἐπίπεδα ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας - τοπικῆ, περιφερειακῆ καί παγκόσμια" σχετικὰ καί μὲ τὸ πρωτεῖο. Τὸ κείμενον τῆς Ραβέννας προσπαθεῖ, σύμφωνα μέ τὸν Ἰλαρίωνα, νά παρουσιάσῃ τὶς δομὲς τῆς ἐκκλησίας τῶν δύο παραδόσεων, ὡς πανομοιότυπες στὰ τρία προαναφερόμενα ἐπίπεδα.

Ἐάν καί σὲ τοπικὸ (συνοδικό) ἐπίπεδο, ὑπάρχουν πράγματι πολλὰς ὁμοιότητες στὸ πὼς οἱ δομὲς τῆς ἐκκλησίας διαμορφώνονται, ἐντούτοις σὲ περιφερειακὸ καί παγκόσμιο ἐπίπεδο, μεταξὺ Ανατολῆς καί Δύσης, ὑπάρχει μία τεράστια διαφορὰ. Στὴν Ὀρθόδοξην παράδοσιν σὲ περιφερειακὸ ἐπίπεδο, ἡ μάλλον στὸ ἐπίπεδο μίας ἀτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας, ὑπάρχει μία οὐνόδοος καί πρωτεύουσιν ποὺ ἔχει σαφὴ πρόνομια. Στὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὑπεροχὴ σὲ περιφερειακὸ ἐπίπεδο δέν ὑπάρχει. Ποιὸς, γὰ παραδείγμα, εἶναι ὁ πρῶτος τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας στὴν Πολωνία; Ὁ Μητροπολίτης Γniezno, ὁ ὁποῖος φέρει τὸν τιμητικὸ τίτλο τοῦ "πρωτοῦ", ἀλλὰ δέν ἐκτελεῖ λειτουργίας; Ἡ ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπισκοπικῆς Διάσκεψης, ὁ ὁποῖος ἀντικαθιστᾷ κάθε τέσσερα χρόνια; ἐπομνησμε ὁ κ. Ἰλαρίωνας καί συμπληρώνει πὼς "στὴν πραγματικότητι, στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία ὑπάρχει μόνον ἓνα πρωτεῖο, τὸ

Ἀμετάκλητος λήθη ἡ αἰωνία μνήμη;

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

γνισιότητα τῆς υπάρεξως μας. Κατὰ τοὺς ἐρευνήτες, μέ κορυμώδη τὸν Γάλλο ἀνθρωπολόγον HenrydeLumley, ὁ ἀνθρώπος ἀναδεικνύεται πράγματι «ἀνθρώπος» ἀπὸ τὴν στιγμήν ποὺ ἀποκτᾷ θρησκευτικὴ συνείδηση. Καί ὡς πρωταρχικὸ σημεῖο τῆς ἀναγνώρισιν τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης θεωρεῖται ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν.

Καὶ τοῦτο συμβαίνει διότι, ὅπως σημειώμεν ὁ π. Καρπαθίου, ἡ ταφὴ διαφοροποιεῖ τὸν ἔλλογον ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν λοιπὴ ἐμβία ἀλλὰ καὶ ἄλογον δημιουργίαν ἀναδεικνύοντάς τον παράλληλα ὄν μέ θρησκευτικὴ συνείδηση. Εἶναι λοιπὸν σαφές ὅτι ἡ ταφὴ ἀποτελεῖ πρωτογενὲς στοιχεῖο τῆς ἀνθρώπινης συνείδησης, χρὸς στὸ «γάρραπτα καί ἀσφαλὴ θεῶν νόμιμα» (Σοφοκλής) καὶ ὅχι ἀπλῶς ἐθίμο. Δέν προηγηθήκει ἄλλη ἀνθρώπινη ἱστορία, γιὰ νά διαμορφώσῃ ἐθιμικὰς προϋποθέσεις.

Γιὰ τοῦτο καί ἡ ταφὴ δέν ἔχει ἐθνικότητα. Κορυφαία δὲ ἐκφῶρα τῆς ταφῆς ὡς ἀρχέτυπον ἀποτελεῖ τὸ γεγονός τῆς ταφῆς τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος δέν ἐκαίε ἀλλὰ ἐνταφιάσθηκε (Μτθ.14,12), παραμένει «ἀλλότρωπος φθόρας» καί μὲ τὴν Ἀνάστασιν Του «καὶνὰ ποιεῖ τὰ πάντα» (Ἀποκ. 21,5). Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν τὸ σῶμα, ὅσο ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐν ζωῇ, τὸ βλέπει ὡς «μέλος Χριστοῦ» καί «νῶα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (1 Κορ. 6,19). Μόλις ὁ ἀνθρώπος πεθάνει, τὸ σῶμα του γίνεται λεψιανόν.

Τότε αἰεταίει καί ὁ σεβασμὸς εἰς αὐτό. Τὸ σῶμα δέν περιμένει τὴν καταστροφὴν του, ἀλλὰ τὴν «ἐτέρα μορφήν του» (Μαρκ. 16,12), τὴν ἀναμορφωσὴν του «εἰς τὸν ἀρχαῖον κάλλος». Οἱ νεκροὶ δέν εἶναι «πεθαμένοι» ἀλλὰ κεκοιμημένοι. Τοποθετοῦνται μέ σεβασμὸ στὸν τάφο, στραμμῆνι πρὸς ἀνὰ τολὰς «προδοκῶντας ἀνάστασιν νεκρῶν». Νεκροὶ δέν σημναιεῖν τε-

πρωτεῖο τοῦ πάπα."

Ἡ 1. Σύνοδος τῆς Ρωσίας

Μετὰ τὴ συνάντησιν τῆς Ραβέννας, ὁ διάλογος τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Ὀρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν κληθήκει νά ἐξετάσῃ περαιτέρω τὸ θέμα τῆς καθολικότη-τας καί τῆς υπεροχῆς στὴ Βιέννην τὸ 2010 καί τὸ 2014, καί κατὰ τὴ διάρκεια πολλῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Συντονισμοῦ καί τῆς περιόδου 2008-2013.Ἡ Ἐπιτροπὴ προστάθηκε νά προσεγγίσι τὸ ζήτημα τῆς υπεροχῆ σὲ συνάρτησιν μέ τὶς ιστορικὰς καί θεολογικὰς προοπτικὰς καί σὲ ἀντιπαράβολῇ μέ τὴν Ἁγία Τριάδα. Σχετικὰ ὁ Μητροπολίτης ἀνέφερε πὼς δέν πρέπει προχωρή-σασμει στὴν προσπάθεια παραλληλ-λισμοῦ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπινων καί τῶν θεϊκῶν δομῶν στὴν τριαδικὴ κοινωνία τῆς Ἐκκλησίας.

«Στὴ Διακήρυξιν τῆς Ραβέννας τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Χατζηγιαννῆς μέ τὰ τρία ἐπίπεδα τῆς διοικήσεως ἐκκλη-σίας καί ἀφήνεται νά ἐνηνοθῇ ὅτι αὐτὸ ποὺ ἰσχύει γιὰ τὸ ἓνα ἐπίπεδο, μπορεῖ νά μεταφερθεῖ αὐτόματα καί στὰ ἄλλα. Ὧστόσο, αὐτὸ εἶναι συζητήσιμο. Αὐτὴ ἡ μίξι τῶν τριῶν ἐπιπέδων τῆς διοικήσεως τῆς ἐκκλη-σίας στὸ κείμενον τῆς Ραβέννας καί ἡ προσπάθεια νά ἰσχύουν τὰ ἐπι-χειρήματα ποὺ ἰσχύουν γιὰ τὸ ἓνα ἐπίπεδο καί στὰ ἄλλα, ὀδήγησεν τὴν Συνδικτικὴ Βιβλικὴ Θεολογικὴ Ἐπι-τροπὴ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας νά προβεῖ σὲ ἐνδελεχὴ μελέτῃ τῇ ζητηματικῇ τῆς υπεροχῆς στὴν κα-θολικὴ Ἐκκλησία. Τὸ ἀποτελέσματος αὐτῆς τῆς μελέτῆς ἦταν τὸ ἐγγρα-φο ποὺ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴν ἱερὰ Σύ-νοδον τῆς Ρωσικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴ συνεδρίασίς τῆς 26ῃς Δεκεμβρίου 2013' τόνισε ὁ Ρώσος ἱεράρχης καί συμπληρώσε πὼς "οἱ συντάκτες τοῦ ἐγγράφου τῆς Μόσχας ἐπιμένουν ὅτι ἡ υπε-ροχὴ τῶν λειτουργιῶν σὲ διάφορα ἐπίπεδα δέν εἶναι ταυτόσημη καί δέν μπορεῖ νά μεταφερθεῖ ἀπὸ τὸ ἓνα ἐπίπεδο στὸ ἄλλο".

ΟΧΙ εἰς πρωτεῖον ἐξουσίας

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ πρόεδρος τοῦ ΤΕΕΣ ἐπανάλαβε τὴν ρωσικὴν θέση, σύμφωνα μέ τὴν ὁποῖα ὑφίσταται "προεξεία τιμῆς στὴν Ὀρθόδοξην Ἐκκλησία σὲ καθολικὸ ἐπίπεδο καί ἀντικε στὸν Πατριάρχην Κωνσταντι-νουπόλεως ὡς πρῶτον μεταξὺ ἰσῶν τῶν Προκαθημένων τῶν κατὰ τοὺς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησιῶν"

Συνεχίζοντας τὴν ὁμίλια του τὸ Νο2 τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀνέ-φερε πὼς "μερικὸι Ὀρθόδοξοι θε-ολόγοι ἀμφισβητοῦν τὸν ἰσχυρισμὸ αὐτὸ, ἐπιτακῶνμενοι τὸ γεγονότος ὅτι ὁ 28ος κανόνας τῆς Χαλκηδῶ-νας, σχετικὰ μέ τὸν Πατριάρχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὴλ γιὰ τὸ δεύτερον, ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ρώμης, ἀλλὰ μάλλον τὸν ἀναγνω-ρίζει ὡς "πρῶ" μὲ τὸν τελευταῖο. Μήπως αὐτὸ σημαίνει ὅτι στὴν Οἰκουμενικὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὴν πρῶτὴ χιλιετία ὑπῆρχε κάποιας μορφῆς διπλὴ πρωτοκαθεδρία-μια γιὰ τὴν Δύση καί ἡ ἄλλη γιὰ τὴν Ανα-τολή;"

Ὁ Ἰλαρίων ἀποκαλύπτει μάλιστα πὼς "κατὰ τὴ συνάντησιν ποὺ пра-γματοποιήθηκε στὸ Ἀμμάν (Ἰορδα-νία) τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 2014, τὰ μέλη τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπι-τροπῆς γιὰ τὸν διάλογο Ὀρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν παρουσία-σαν τὰ πρόνομια τῶν ἐπισκοπῶν τῆς Ρώμης, ὡς πρῶτον μεταξὺ ἰσῶν στὴν πρῶτὴ χιλιετία, προκει-μένου νά διαπισωθεῖ τί θά μπο-ρούσε νά εἶναι τὰ πρόνομια αὐτὰ σὲ μία υποθετικὴ ἀποκατάστασιν τῆς πλήρους κοινωνίας μεταξὺ Ἀνατολῆς καί Δύσης;"

Γιὰ μία ἀκόμη φορὰ διευκρινίζει τὴν θέση τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ θέμα τοῦ πρωτείου λέγοντάς: «Τὸ πρωτεῖο στὴν Οἰκουμε-νικὴ Ὀρθόδοξην Ἐκκλησία, ποὺ εἶναι μία πρωτοκαθεδρία τῆς τιμῆς, ὅχι τῆς ἐξουσίας, ἐχει μεγάλη ἱε-ρασία γιὰ τὴν Ὀρθόδοξην μαρτυρία στὸν σύγχρονον κόσμον. Ἡ πατριαρ-χικὴ καρέκλα τῆς Κωνσταντινουπό-λεως καί τὰ προεξεία τιμῆς μέ βάση τὰ ἱερὰ διττυχα, ποὺ ἀναγνω-ρίζονται ἀπὸ ὅλες τὶς τοπικὲς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες. Οὐσιασ-τικὸ περιεχόμενο αὐτῆς τῆς ἀνω-τερότητας καθορίζεται μέ συναί-νεσιν τῶν Τοπικῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καί εἰδικότερα στὶς προπαρασκευαστικὰ συναντήσεις τῆς τῆς Ἁγίας καί Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μέσα ἀπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ, ὁ Προκαθημέ-νος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως θά μπορούσε νά ἀνα-λάβει πρωτοβουλίες γενικὰ γιὰ θέ-ματα ἡθικολογικῆς κλίμακας, καθὼς καί τὴν ἐπαφὴν μέ τὸν ἐξῶ κόσμον ἡμῶν. Ἄν ὅμως μὲς πληγνῶν ἡ βία τῆς φύσεως, πὼς ἐμεῖς ἐπιλέ-γουμε τὴν βία τοῦ αὐτεξουσίου;

Διερωτώμεν: Μία κοινωνία ποὺ δέν ἀντέχει τὸν ἀνθρώπον οὕτε στὴν ἀσθενείαν του, οὔτε στὰ γη-ρατειά του, οὔτε στὸν θάνατό του, μία κοινωνία ποὺ καλεῖ τοὺς νε-κρούς του, ποὺ καταστρέφει τὴν ἀνάμνησιν τῆς ζωῆς, ποὺ κάνει τὸ τέλος τοῦ ἀνθρώπου ὀριστικὸ καί ἀμετάκλητον, μία κοινωνία, τέλος, ποὺ ἀρνεῖται τὴν πνοὴ τοῦ αἰώνιου καί ἐγγκαλβεῖται στὴν ἀποφείζα τοῦ ἐφήμερου, τί σχέση μπορεῖ νά ἔχει αὐτὴ ἡ κοινωνία μέ τὴν ζωῇ;

Φαίνεται πὼς στὸ ἀπάντηον γη-ροκομεῖο τοῦ «πολιτισμοῦ» κό-σμου μας ἡ ἴδια νουτροπία ποὺ ἀποφεύγει τὴν γέννησιν, δηλ. τὴν ζωὰ, αὐτὴ ποὺ προτείνει τὴν εὐθα-σμία, αὐτὴ ἡ ἴδια δέν ἀντέχει τοὺς κεκοιμημένους καί ἐπιλέγει τὴν καὺση. Αὐτὴ ὑπογράφει καὶ τὸ ὀριστικὸ τέλος τοῦ τέλους, τὸ τέ-λος τοῦ σκοποῦ, τὸ τέλος τῶν νεκρῶν. Γιατὶ ἡ καὺση τῶν νεκρῶν ὀδηγεῖ καί στὴν καὺση τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Στὸ τέ-λος, ἀλήθεια, τί θά μείνει;

Κατόπιν ὁ κ. Ἰλαρίωνας σχολίασε τὸ γνωστὸ πλῆθον ἄρθρο τοῦ Μη-τροπολίτη Προύσιος μέ τίτλο "Pri-nus sine paribus" κατηγορώντας τὸν τον γιὰ "προσπάθεια νά ἐπιβλέει ρωμαιοκαθολικὴ ἐκκλησιολογία στὴν Ὀρθοδοξία"

Γιὰ τὴν ἐπῆκειμένη Πανορθόδο-ξὴ Σύνοδο ὁ Ρώσος ἱεράρχης ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν πὼς "εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη οἱ ἀποφάσεις στὴν Πανορθόδοξην Σύνοδο νά λαμβάνωνται μέ συναίνεσιν καί ὅχι μέ ψυθοφορίᾳ, ἐπιπλέον κάνει μία ἐκτενὴ ἀναφορά σὲ θέματα αὐτο-κεφαλίας τῶν Ἐκκλησιῶν καί στὴν "ἐπιμονὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-τριαρχοῦ διὰ ἔχει τὸ ἀποκλειστικὸ δικαίωμα γιὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ αὐτοκεφαλίου", ἀναφέρεται εἰς τὸ ζῆ-μα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Τσεχίας καί ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα πὼς γὰ ὅλα τὰ προβλήματα "τῇ συλλογι-κότητι θά ἐφαρμοστεῖ σωστὰ σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο".

Ὁρθόδοξος Τύπος

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 25 ἐτῶν

ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου

Συμπληρώθηκαν εἰκοσι πέντε χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδήμια πρὸς Κύ-ριον (10-11-1989) τοῦ ἀειμνήστου ἐκλεκτοῦ λογιῶν ἱερομονάχου, ἐν μεσασί Ἀθῆναις, τοῦ π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου.

Ὅταν γράφει ἡ Σοφία Σολο-μώντος «Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν», ὅταν ὁ Ἀπ. Παῦλος συμβουλεύει «Τύποις γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστομῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύ-ματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγάπῃ» καί ὅταν ὁ 1. Χρυσόστομος διατυπώνει στοὺς περὶ Ἱερουσύνης λόγους του « φωτὸς δὴκιν τὴν οἰκουμένην καταναγίζοντας λάμπει δεῖ τοῦ ἱερέως τὴν ψυχὴν», ὁ νοῦς μας στέκεται πάραυτα ἐνώπιον τῆς σπουδαίας προσωπικότητος τοῦ π. Ἐπιφανίου. Ὑπῆρξε, τὸ ὄντι, σο-

φός, πολυτάλαντος, ἀφιλοχρήμα-τός, κανονολόγος, συγγραφεύς, ἀθάστος λειτουργὸς καί ἀρίστος πνευματικός πατήρ.

Τὸ γεγονός αὐτὸ, μεταξὺ ἄλλων, ἐκατοντάδες φοιτητὲς τότε καί ση-μερα ἐπίσημως διαφόρων εἰδι-κοτήτων δηλῶσαν ἀπὸ τὸ ἐξιμολο-γητήριο – γραφεῖο τοῦ καί ἐλαβον ὀρθῃ πνευματικῇ ἀνοδικῇ καθο-δήγησιν ζωῆς, αὐτὸ καὶ μόνον ἀπο-δεκνύει περὶ τράνος τοῦ ἥθους τοῦ ἀνδρός καί τὴν ἀγιότητα τῆς ψυ-χῆς του.

Τέτοιοι ἐρατῆκὲς μορφές εἶναι ἐξαιρετικὰ ἀναισθήτως σημερά στὴν παρακμὴ τοῦ τόπου.

Οἱ αἰρετικοὶ νά ἐντάσσωνται εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν μὲ Βάπτισμα καὶ ὄχι μόνον μὲ Χρῖσμα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

μενικῆς Συνόδου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θά ἀποκαταστήθῃ ἡ μυ-στηριακὴ Βαπτισματικὴ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποῖαν ἄλλοι κληρικοὶ καί Μη-τροπολίται ἐπανεντάσσωνται εἰς τὴν Ὀρθόδοξian Προτεσταντίας, Παπ-κούς καί ἄλλους πρῶην αἰρετι-κούς διὰ τὸν Χρίσματος καί ἄλλοι τοῖς ἐντάσσουσιν εἰς τὴν Ὀρθόδο-ξian, διὰ τοῦ Βαπτίσματος καί τοῦ Χρίσματος.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱερραρχίας ὀφείλει ἐπίσης νά διακηρύξῃ ὅτι ὁ Προτεσταντῖς, οἱ Παπκοὶ κλπ, οἱ ὁποῖοι ἐνεντάχθησαν διὰ χρῆμα-τος εἰς τὴν Ὀρθόδοξian καί ἐγίναν κληρικοὶ δέν ἔχουν ἱερωσύνην καί τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα τελοῦν εἶναι ἄκυρα. Πολλοὶ υποστηρίζουν ὅτι καί μέ τὸ Χρῖσμα δύναται κάποιος αἰρετικός νά ἐνταχθῇ εἰς τὴν Ὀρθόδοξian. Ἐπιτακῶνται, διὰ νά τεκμηριώσουν τὰς ἀπόψεις τῶν Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὴν ὁποῖαν τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν ἐκκοιμῶνται εἰς τὴν Ὀρθόδοξian καὶ ὅχι τί θὰ γένη καί ἂν ἐπισκοπῶν, ποὺ ὀρίζει ὅτι ὅλοι οἱ βαπτισμένοι ἀπὸ αἰρετι-κούς πρέπει νά ἐναβαπτίζωνται. Διότι τὸ Βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν εἶναι ἄκυρο. Αὐτὸ φυσικὰ ἦτο ἀντίθετον, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ὑποστη-ρίζε ὁ Πάπας. Ἀλλὰ ὁ Κυριανὸς κύτταξε τὴν Ὀρθόδοξian καὶ ὅχι τί θὰ γένη ὁ Πάπας. Δέν τὸν ἀνεγνώρι-ζε, βλέπατε, ἀπὸ τότε ἀλάθην τὸν Πάπα οὔτε ὡς Παγκόσμιον Ἐπίσκο-πον. Τὸν ἐλέγχει μάλιστα διὰ «τὸ σκληρὸν πείσμα τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Στεφάνου»..

Ὑπάρχει ὡμς ἡ ἐνὰς ἀκόμη λόγος, διὰ τὴν Βάπτισιν τῶν πλε-νέμενων Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσερχονται εἰς τὴν Ὀρθόδοξian: Ὡς αἰρετικοὶ εἶναι νουοστήτες (κατὰ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλη-σίας), οἱ ὁποῖοι δυσκόλους θερα-πύονται, διότι δέν ἔχουν φω-τισμόν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί εἶναι ἔξνοι πρὸς τοὺς Ἁγίους Πα-τέρας, οἱ ὁποῖοι, ὡς σημειώνει ὁ πατήρ Γεώργιος Μεταλλινός, 24η) τὴν διένειν τοῦ Ἁγίου Κυ-ριανοῦ μὲ τὸν Πάπαν Στέφανον. Ὡς γράφει: «Ὁ Πάπας ὑπεστήρι-

Γ.Ζ.

